

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea” (4 pag.) numai 100 Lei pe an.
„Foaia Interesantă” (4 pag.) 60 Lei pe an.
Cel-ce le abonează pe amândouă, le primește cu 150 Lei pe an și capătă și „Plugarul Luminat”, fără alt adaus la plată.

Foale pentru popor.

Apare JOIA

Director: Ioan Moța.

Pentru străinătate: 300 Lei pe an, trimiși în banii țării aceleia în preț de 300 Lei, sau prin cec de bancă.

Redacția și Administrația: Orăștie (Jud. Hunedoare).

Cârpeli...

Ne cârpim crășele. Incepem chiar cu capitala țării...

— O lucrare fără de folos — căci iar se iau măsurile de jumătate!

Am arătat în numărul nostru 47, cari sunt măsurile lucrărilor făcute cu măsurile de jumătate. Patrioții vecheului regat din jumătatea a doua a veacului trecut, au crezut că e destul să curețe satele de evreii cari se dovediseră, prin cercetări judecătorești, că otrăvesc și omoară pe țărani pentru a le lua averile, — le-au dat însă voce a se așeza la orașe. Am aflat că m'au umplut păduchii pe lațarea stângă a trupului, în lung pe dreapta... Urmarea acestei măsurile de jumătate, o vedem azi cu groază: am pierdut orașele țării, lucru ce nu se mai vede nicăiri în lume!

Acum stăpânitorii nu știu cum să îndrepteze macar în parte această mare pată de pe fața țării noastre. De aceea se pun să chibzuiescă asupra mijloacelor de îndreptare, și — iară iau numai măsurile de jumătate!

Iaca ce cetim prin fol:

„Delegația permanentă” (sfatul conducător) a Capitalei București, vine cu cerere, ca comunele mai apropiate de București, să fie atrase în raza de conducere a Bucureștiului, prin ce și oamenii lor conducători vor intra în sfatul comunal al orașului, măl picurând apă curată românească în amestecătura talbură, plină de matre streine și de duh strein, pe care le dau „alegerile” libere.

Cum orșul București e tăiat acum în vreo 8 Despărțăminte (Sectoare), formând oarecum 8 comune cu 8 primari al lor, — și apoi având un sfat mai presus de sfaturile cele mărunte și un Primar Iară peste toți, — prin noul plan se urmărește, să se alpească câte o comună de cele curat românești din apropiere, inițiată prin solii aceleia în sfatul orașului, ca acela să fie cât mai românesc.

Înțelege ori cine, că măsura asta ajută ca ce ajută, — dar nu e o măsură mântuitoare. E tot o — măsură de jumătate. Ca mâne streinilor vor fi și măl mulți în București dale, vor străbate și în comunele vecine, și te vor coplesii de tot. Ce al făcut prin măsura dale de jumătate luată azi? Te-ai scăpat de națez? Nu! Acestea ajută pe o vreme scurtă. Dar răul rămâne.

Rădăcina lui nu ai pusit'o de loc prin măsura ce vrei să o iei azi.

Altceva trebuie să faci conducătorii de țară și Sfatul Țării: să schimbe legea, în ce privește chibzuirea orașilor, asigurându-le acelor, între ori-ce împrejurări, o stăpânire românească.

Iar în același timp, să se caute mijloacele de ajutorare a Românilor ca să străbată în orașe pe toate căile de viață cu puțință!

De unde nu, măsurile de jumătate ce se iau azi, vor fi curind coplesite iară de prăpădul strein!

Maest. Sa Regina

după ce a mai vizitat câteva orașe americane, — s'a hotărât să plece acasă în 24 Noiembrie. Pianul îi era să plece numai în 11 Decembrie, ca să fie acasă pe Crăciun, dar se vede că știrile despre sănătatea M. S. Regelui, au hotărât-o să plece mai curind.

Pe unde a mai avut răgaz să treacă, M. S. Regina a fost părtașe la primiri tot așa de frumoase, ca cele dintru început. Multe orașe americane cari erau pregătite a o primi, au părerea de rău a nu o vedea în mijlocul lor.

E vrednic de scos la iveală, că în toată trecerea sa prin America, M. S. Regina a avut aproape numai semne de prețuire și de iubire, — deși într'un stat care nu are Casa Domnitoare, nu te-ai fi mirat, dacă lumea stătea rece sau ar fi chiar izbuclit colo ori colo împotriva ei, ca împotriva unei ființe ce intrupează o stăpânire de care ei nu-l vreau să aundă.

Chiar de tot nu a scăpat nici Regina noastră de astfel de porniri cari să talbură sărbătorearea celor buni.

Așa, de pildă, ziarul „Chicago Tribune” are știrea, că M. S. Regina, trecând prin una din ulițele cele mari ale New Yorkului, s'a trezit de odată încunjurată de o bândă de vâgâbonzi comuniști, cari au venit spre automobil cu gând rău. Dar n'au avut timp să-l facă nici un rău, căci poliția, foarte trează în jurul înaltului oaspe, — a sărit la el, — l-a luat la goană și s'a bătut cu el. În încercare a agenților de poliție au fost răniți Regina a rămas neatinsă.

După încercarea răilor, M. S. Regina s'a plimbat pe jos prin ulițele marcului oraș, ca semn că nu la în samă încercarea unor nenorocii, și că are toată încrederea în mulțimea bună. A fost

cu atât mai vărtos aclamată de mulțime.

La un banchet dat în cinstea ei de bancherii Americani, unul din bancheri, J dan, a vorbit veninos despre România, în care Jdanii nu s' destul de liberli... Și-a vărsat veninul în fața unui oaspe pe care l'el invitat la masa sa...

Incepe răzburarea?

— Știri cu mare înțeles din Rusia. —

Cetitorii „Libertății” știu, din ce scriesem înainte vreme, că guvernul „rusesc” (în care numai Ruși nu șed) a hotărât să adune toată pleava jidovească săracă de prin suburbiile (părțile laterale) ale orașelor din Rusia, cum și din America, și să-l așeze în ținutul bogat al Chersonului, în Rusia de jos, aci cam aproape de România, — făcând din el popor lucrător de pământ. În acest scop stăpânii de azi ai Rusiei, au lucrat și lucrează cu diavolească istețime, la stăpîirea poporului rusesc, pentru ca așa să rămână ținuturi întregi deșerte și acolo apoi să așeze el noul neam de „plugari”: Evreii aduși din toate părțile. O fac sub cuvânt că „colonizează” acele ținuturi cu locuitori prea puțin. Și le-au dat „colonizatorilor” (nou adușilor) pământ din belșug, și le-au adus, pentru lucrat pământul, mașinile cele mai de săvârșite și-l poartă pe palmă, numai să-l vadă așezăți aci în cete mari, căci, zic și ei: a cule pământul, a aceluia e țara sa!

Și s'au trezit nenorocii Ruși din părțile Chersonului, — și în aceste părți sunt și foarte mulți Români, așezăți pe acolo din cei duși ca păstori de prin Ardeal, de prin Moldova și Muntenia, — s'au trezit de odată că valuri valuri de evreii cu boarfele'n spate se revarsă peste ei și se așeză ca „moșieri” pe pământul care din uitare vremuri ei îl știau tot pământ rusesc...

Și au crezut conducătorii de azi ai Rusiei, că poporul acela, pe spatele cărora ei fac de 10 ani cele mai neînchipuite jocuri de batjocurire a lui, de umilire a lui cu fața'n țărână, — nici n'o să brge de samă ce se întâmplă, cu atât mai puțin va cutreza să-și ridice degetul cel mic iatru apărare.

Dar iată vin știri că — nu e chiar așa de orb și mut acel popor. Iaca ce se vestește din Iși la 19 Noiembrie:

Ziarul rusesc „Vozrojdenie” din Bessarabia, tipărește știrile ce le află dela un călător rus venit de curând din Rusia, care spune următoarele:

Acum o lună au sosit din

America în Rusia, o nouă ceată de 200 familii de Evrei, aducând cu ei și uneltetele și mașinările de lipsă la lucrarea pământului.

Ei s'au așezat în colibe a nume făcute, coperite cu stuf, trestie și paie, — în județul Anami din gubernia Cherson.

Iacă în cea dintr'ăi noapte a șederii lor aci, pe când visau că colibele lor de azi s'au prefăcut în palate, — țărânii ruși din satele vecine, iuțeleși între ei, au înșunginrat colibele și le-au dat foc! Aproape toți locuitorii lor au ars!

Uneltetele lor economice, plugurile, tractoarele (plugul mașină) și tot ce acela aduseseră cu ei, a fost nimicit de poporul înfuriat.

— O altă colonie de Evrei care se așezase în gubernia Tavriceskala din Crimeea, — locuila deocamdată în bordee.

Într'o noapte țărânii ruși au dat năvală peste ei și au astupat gurile bordeelor cu pământ, înmormântând astfel de vll câteva sute de „colonizatori” evreii...

Astea nu le spunem noi, ci o gazetă rusească din Bessarabia.

Mare Congres studentesc

e conchemat pe sfârșitul lunii acesteia, Noiembrie, la Iași. Vor lua parte vreo 10.000 de tineri, dela cele 3 universități din țară: dela București, Iași și Cluj.

Lumea privește cu mare luare aminte asupra acestui Congres, ca să vadă ce ținută vor avea studenții în multele treburi ce zbuclimă sufletul neamului.

Suntem din nainte siguri, că numai ținută dreaptă, bărbătească, vor avea.

Unele — altele.

Alegerile județene dela Năsăud.

La 17 Nov. au avut loc alegerile județene în Jud. Năsăud. Lista guvernului a căzut față de lista Partidului Național Țărănesc, cu peste 1000 de voturi.

Alexandru Constantinescu

foșt de mai multe ori Ministru în guvernele date de partidul liberal, bolnăvindu se de aprin dere de plămâni, a facetat din viață Mercuri în săptămâna trecută. Câteva zile înainte de moarte a chemat la patul său pe Me tropolitul N. Bălan al Ardealului, care se afla în București, de la cuminecat Partidul Liberal a pierdut în răposatul un stăp al său. Fiindcă a făcut parte din

guvernul care a condus războiul pentru mărirea țării, — guvernul a hotărât să-l facă înmormântare cu cinstea ce se dă marilor slujitorii ai țării, cu paradă militară, care a avut loc Sâmbăta trecută.

Studentii, la locul lor!

Aflând de fapta tinerului N. Totu, studenții din Cluj, ca și cei din Iași și București s'au adunat la sfat, și covârșitoarea lor majoritate (partea lor cea mai mare, aproape toți) au vestit sărbătorește, că se unesc cu tot sufletul lor cu fratele lor Totu, a cărui faptă nu o socotesc ca o crimă, ci ca o poruncă a vremii și a neamului, care cerea răzburare față de umilirea ce s'a făcut la Cernăuți neamului românesc!

— Doamnele române din Cernăuți au cerut chiar a 2 a zi după arestarea lui N. Totu, să li se deo voce a i trimite mâncare și a îngriji de el. Sema că și ele li socotesc tot așa ca noi toți: un fiu al neamului.

Lipsuri mari la Căile Ferate.

Trenurile ar merge bine și ar putea slui trebuințele de călătorie a mărfurilor, numai dacă ar avea locomotive (mașini) destule, și vagoane destule. Dar iată cum stă lucrul acesta și azi, — deși starea s'a îmbunătățit mult în anul din urmă:

Înainte de război România mică avea 1200 de locomotive, și mergeau trenurile ei ca clasu, ca în Austria sau Germania. Prin mărirea țării a ajuns a avea atâtea linii ferate, că i-ar trebui 4000 locomotive, și nu are azi decât 1995, așadar nici pe jumătate câte i-ar trebui.

Vagoane de clasă (pentru călători) ar trebui să aibă 3500 și are numai 2900.

Vagoane de marfă ar trebui să aibă 80.000 și are abia 48.000.

Câtă răutate!

Gazeta „Sate Mare” scoate la iveală o apucătură cu totul păcătoasă a gazetelor magh'are (mai drept zis evreiești scrise ungurește!) din orașele despre hotarele țării. Având ele ca țință să fină în sufletele cetitorilor lor viață ură față de tot ce e românesc, le codesc crime și răutăți ce nu s'au petrecut nicăiri, și le pun în cărcă la persoane a căror nume se sfârșește cu „escu”, — fiindcă așa se sfârșesc multe nume năoșe românești (Alexandrescu, Stănescu, Popescu, Florescu). Leagă de aceste nume faptele cele mai urite pe care o închiplire plină de venin se poate iscodi — pentru

ca cetitorii săi să zică: Iaca ce neam de oameni ne stăpânește! și să-l urască pe acest neam.

Sfatul Țării

În Adunarea Deputaților s'a desbătut alegerea din Bihor. Național Țărăniștii au luptat pentru nimicirea alegerii, dar majoritatea a întărit-o.

Aduc viza în debateri deputații „Ligii Apărării Naționale Creștine” cari pășesc la fiecare prilej ce li se dă, ca dărji apărătorii ai drepturilor poporului nostru în țară. Aproape nu e zi, în care unul din ei să nu și ridice cuvântul, arătând că răul de colo și de dincolo, vine din munca de sobol a evreilor, — cerând îndreptarea acestor stări de lucruri.

Când într-o ședință, îndrăznețul deputat evreu Ebner se cocoșase la tribună și vorbea de acolo obraznic despre poporul românesc, deputații „Ligii” au împresurat tribuna (măsuța înălțată pentru vorbitori) și l'au dat jos!, neîngăduindu-l a vorbi ca și cum ar fi el în țara lui și noi cel suferiți în acea țară!

— În ședința dela 17 Nov. dl deputat I. Zelea Codreanu, a îndreptat spre Ministrul de Interne următoarea Interpelare (întrebare):

Domnule Președinte,

Am onoare a interpela pe dl Ministrul de Interne:

Orl de are cunoștință de conținutul manifestului electoral comun (chemării la alegerile pentru comună) al Jidanilor din Teleneștii Orheiului, publicat astăzi cuvânt cu cuvânt de ziarul românesc „Universul”, manifest în care se află cuvinte ca acestea:

„scăpându-vă de răutatea de regătorilor românești... „venetici veniți din țările unite... jos cu ei! — „Să se ducă acolo de unde au venit!” „Votați cu toții lista evrească Nr. 1.”

Nu crede dl Ministrul că această chemare, ca și schingiulirea învățătorului Bodruța (întâmpiată în acea comună), apoi manifestarea dela Cernăuți contra comisiei bacalaureatului, numită de guvernul român, manifestate cu strigăte de „jos Valahii” „afară Români!”... cu asediarea casei președintelui Comisiei și sperierea soției și copiilor săi, adică a profesorului dela Universitatea din Cernăuți Traian Brăileanu, cu fugarirea pe stradă și lovirea cruntă a profesorului Diaconescu din Iași — ca să nu mai amintesc de atâtea alte atacuri săvârșite de jidani contra creștinilor, — sunt săvârșite după un anumit plan, și cu scopul, fie de a toci, prin deprindere treptată, simțul de mândrie națională al poporului român, fie de a înfrânge proverbiata sa răbdare și de a-l alina la fapte ce dau un răspuns, ca cel dela Cernăuți, de cari jidovimea va fi având nevoie în planurile ei întunecate față de țara noastră.

Ce măsuri crede dl Ministrul de Interne, că va trebui să lere, ca provocările să înceteze, răbdarea poporului român să nu mai fie pusă la grele încercări, ordinea să fie păstrată și mândria nației românești neștirbită.

— La aceasta dl Ministrul de Interne O. Goga, a răspuns că a cerut dar de samă dela Prefectul județului și așteaptă răspunsul acelui, după care va și

lua măsurile cari să sperie și ordinea (buna rânduială), dar și obrazul țării!

— Alt deputat al „Ligii Creștine”, dl Profesor universitar I. Găvănescu, atrage luarea aminte a Ministrului de Interne, că numărul streinilor cari au năvălit, fără treabă, în țara noastră e peste măsură de mare, și mai ales numărul Evreilor. Roturi în tregi au fugit din Austria și Ungaria la noi, stăruind, fără a implini cerințele legii pentru rămânerea în țară. Cere Ministrului să lere măsurile pentru a stavili această năvăală primejdioasă.

— Dl Ministrul Goga mărturisește cel în Sfatul Țării, că e adevărat ce spune deputatul Ligii: De când e la ministeriu a poruncit cercetări în privința asta și a aflat, s'a dovedit, că un număr foarte mare de astfel de streini s'au strecurat în țară, venind cu hârtii mincinoase, și prin înșelăciune (compărind slujbași păcătoși ca să le dea voce ori chiar hârtii scutitoare).

»Numai în judele Maramurăș și Satu Mare s'a dovedit că se află 70.000 de Evrei de aceștia (veniți pe căi nelegiuite) Ei sunt o stavilă (opritoare) în dezvoltarea noastră economică și formează o primejdie pentru ordinea și siguranța statului. Am dat ordine (porunci) să se adune date despre toți, și când le-olu avea pe toate, au vom sta pe gânduri să-l dăm afară din țară. Și nădăjduesc a avea în privința asta și sprijinul d-voastră!, spune Ministrul.

— Alt deputat al „Ligii”, dl Inginer M. Florescu, adresează o Interpelare dlui Ministrul al Domeniilor, privitor la tălăerile de păduri din Basarabia, date toate pe mâna unor Evrei ce le pustiesc în chip barbar. (Vom da Interpelarea mai pe larg).

— În altă ședință, evreul Ebner s'a înșelăciuit că vrea să facă o Interpelare (întrebare chemătoare la răspuns) guvernului, asupra întâmplării dela Cernăuți cu împușcarea elevului Falik.

Dl deputat A. C. Caza, președintele Ligii Creștine, s'a ridicat îndată, spunând că se alătură la Interpelarea lui Ebner, având a lumina d-sa din punct de vedere românesc și creștin acea întâmplare.

Li s'a pus zi de dezvoltare a Interpelărilor pe zii, Joi.

— În șed. dela 18 Nov. dl deputat al „Ligii” Gh. Gărlan a interpellat pe Min. de Interne asupra faptului că lângă Mănăstirea din Suceava în care se a dăpostesc moaștele Sfântului Ioan, se clădește o moară jidovască. A ridicat cuvânt împotriva acestui lucru: Egamenul Mănăstirii, Comisia Monumentelor Istorice, Consiliul sanitar și locuitorii vecini. — Ministrul de Interne a oprit zidirea mai departe, — totuși jidanii zidesc! Cere intervenire hotărâtoare și oprire!

— În ședința dela 22 Nov. deputatul „Ligii”, dl Dr. Șumuleanu, vorbind de uniforma elevilor din Licee, cere să se dea voce elevilor a-și purta portul național-românesc. — Cere a face

să se țină repaosul Duminicii de toți în țară, ducă avem lege pe asta, căci Evreii prin Moldova în închis Sâmbăta, iar Duminica — deschis! — Atrage luarea aminte că s'a hotărât de Ministrul, în 1922, că la Universitatea Evreii să trimită cadavre pentru studiu pe sama studenților evrei dela medicină, și Evreii din Iași tot nu vreau s'o facă. Iară vor fi tulburări între studenți pentru asta.

— Dep. Valeriu Pop (al „Ligii”) întrebă pe întâmplul Ministrul, ce e cu ocrotirea fâgăduită Moșilor din Murșii Apusenii, cari trăesc în mare lipsă, — căci pădurile lor sunt date toate streinilor și lor nimic.

Așa și în alte ședințe, deputații Ligii aduc viza și versă luăm înă asupra multor stări nenorocite din țară.

Din alte țări.

In Brazilia

a izbucnit revoluția în câteva orașe de frunte. S'au dat ciocniri sângeroase între răsculași și trupele rămase credincioase guvernului. În ziua dintâi au căzut 400 de morți și răniți.

Și când ne gândim la mii de țărani, mai ales Bessarabeni, cari, înșelați de șgenți mișei, au plecat la Brazilia ca la țara unde curge lapte și miere, — ce-or fi făcând ei acum pe acolo...

Pentru N. Totu.

Ași aflat, iubii cetitori, din numărul trecut al acestei foi, povestea mișcătoare a tinerului N. Totu, care, înăud șire de batjocura făcută însuși neamului românesc prin atacul dat asupra profesorului universitar român Diaconescu, la Cernăuți, de către tinerii jidani din Cernăuți, — nu și-a mai aflat stare pe loc, în revolta sufletului său dornic de o plătitoare pedeapsă a puțului de năpărcă, conducătorul acelui atac. Ne-având cu ce și cumpăra bilet de tren dela Iași la Cernăuți, și a vîndut din hainele ce avea și câteva cărți, și așa s'a dus acolo unde îl împingea inima lui înflăcărată și adânc rănită de Români.

Credem, iubii cetitori, că nu trebuie să vă tălcuim mai pe larg înțelesul adânc al acestei fapte, și că e destul să vă spunem, că acei cari simțim românesc, nu putem rămânea reci și nepăsători în fața acestui fapt.

„Libertatea” n'a stat nepăsătoare față cu mișcările inimoase ale tinerilor universitari din clipa când ele s'au pornit. A văzut în ele o fășnire a unui sul de flăcăr luminose ale sufletului neamului și le-a prețuit. Când 6 tineri, în frunte cu Cornelio Z. Codreanu, se hotărâseră a și primejdiu viza lor în floare, pentru a pedepsi pe gătătorii mișcării naționale române, — și când ei au ajuns, pe urma trădării celui de al 7 lea ce se virise cu gând mișei între ei, — „Libertatea” a spus că acești tineri trebuiesc ajutați acolo în închisoarea lor dela Văcărești, ca să vadă și să înțe-

legă, că neamul nu-l osândește, din potrivă îl iubește pentru hotărârea lor minunată de a se primejdiu pe sine de dragul neamului lor.

Ce frumos am fost ascultați! Urcă la multe mil numele acelor frați Români, cărturari și popor, — mai ales popor, căci noi pentru el scriem, cu el stăm la sfat, cu el ne înțelegem, — cari nu grăbit a trimite tinerilor dela Văcărești care cât a putut, — și ei n'au dus lipsă în închisoare, căci nu l-a lăsat neamul lor scump să răbde foamete sau să mănuce amara pâine de rob! Și ce frumos s'au purtat tinerii aceia: Din ce le-a prisosit, au tipărit cărțile de propagandă națională și au ajutat tinerii cari s'au pas în slujba mișcării lor sănătoase și au pornit zidirea „Căminului Cultural dela Iași...”

Asemenea am fost asultați când aceeași ceată de tineri a fost arestată, fără macar a avea o vină, la Galata, lângă Iași.

Facem azi nouă chemare către cetitorii noștri buni! Să țină samă de noul tiner care se hotărâ a se primejdiu pe sine, nu din poftă păcătoasă, nu din plăcere față de crimă, ci din mare iubire pentru neamul său, pe care l vede, cum îl văzurăm cu toții, pălmuit de fii celui mai păcătos neam de pe fața pământului.

Nu ne facem judecători faptel tinerului Totu. Nu suntem prietere cei cari presărim crima sau iudeamăna la crimă. Iar ce ea ce N. Totu a făcut, e o crimă.

Știm însă una și bună și noi, că chiar legea, făurită de atâtea capete luminate, de atâtea oameni de legi, și la noi și în toate țările, face deosebire între crimă și crimă! Este o crimă respingătoare, floasă, osândită de tot omul care nu e o fiară, a ceea care e făcută din poftă de avere, din lăcomie la bunul altuia, din dor de îmbogățire, — dar însuși legea cunoaște și al doilea fel de „crimă”: cea pornită din simțăminte cari nu s'ordonează, nu s'pătează, cum e iubirea soțului pentru soție, a fiului pentru părinte, a creștinului pentru legea lui și a fiului neamului pentru neamul său! Pe acestea nici legea nu le pune în șirul crimelor murdare, floase, cu a căror făpturii nu poți da mâna, că te murdărești, ci pe aceștia li dă să-l judece nemul lor, cetățenii adunați în „juriu” și anume să-l judece după inima lor. Dacă și a lor inimă spune că: și eu și fi făcut așa, și al meu și miș m'ar fi îndemnat le fel, dacă dar fapta lui e și în simțămîntul celorlalți cetățeni, — e semn că nu e fapta unui scriștit, a unui pornit spre rele, ci e izbucnirea simțămîntului acelui care se află la fel în inimile celor mulți. Și acest om nu poate fi socotit drept un „criminal”, ci unul ce îndrăznește a-și apăra simțămîntul său, care e și al mulțimii, când acela a fost rănit de cineva!

Tinerul Nicolae Totu dintre aceștia este. Și noi ca atare trebuie să-l privim și, ca atare, nu slăvim o crimă, ci îngrijim de un frate al nostru, care s'a primejdiu pe sine pentru un simțămînt, care e al nostru al tuturor: pentru durerea de a ne vedea pălmuiți în casa noastră, de m'șii fii ai unui neam strein, suferit de noi prea mult printre voi!

Și l arătăm că așa-i prețuim, dăruindu-l care cât putem, ca să aibă din ce și plăi o muncă care omenească în singurătatea închisorii sale, să aibă din ce și cumpăra iară hăloșele și cărțile pe care și le a vîndut.

Trimițeti darurile la „Libertatea”, care va face să ajungă la locul lor bun, — punând și în foale pe acei cari doresc să fie arătați că au ajutat pe inimosul tiner Totu, în închisoarea lui la Cernăuți. — În numărul viitor începem publicarea ajutoarelor!

Trimițeti darurile la „Libertatea”, care va face să ajungă la locul lor bun, — punând și în foale pe acei cari doresc să fie arătați că au ajutat pe inimosul tiner Totu, în închisoarea lui la Cernăuți. — În numărul viitor începem publicarea ajutoarelor!

Pilda lor.

Dapă ce scrisesem cele de mai sus, cetim în un ziar din București, că la Cernăuți Evreii fac lucru mare în jurul morții putului de viperă David Falik. Comunitatea (parohia) evrească din oraș, a cărei președinte e deputatul averescan Mater Ebner, a hotărât să facă chemare către toată jidovimea din țară (și, de bunăsamă, și din strelnătate), ca să adune daruri pentru ajutorarea familiei lui David Falik, pentru că, zic ei în apelul lor mincinos: el era susținătorul familiei și așa tinerul Totu a împușcat stîlpul care... susșinea o familie... Copil de școală, el susșinea familia!

Băncile jidovești au deschis liste de primire de ajutoare, în toate sinagogile se vor aduna daruri, și din sumele strînse, așa se spune prin Cernăuți, — vor ridica pe urmă un Monument lui David Falik în cimitierul evreesc din Cernăuți!

Pășirea evreilor cernăuțeni trebuie judecată sub două unghiuri de privire:

1. Prin adunarea de daruri nu au de ținută atâtea ajutorarea familiei lui Falik, care nesmintit că are din ce trăi, cât vreau prin ea să umple sufletele întregii jidovimi din țară de și mai multă nră față de Români și de țara lor. Fiecare când va pune în talerul de adunare de daruri, banul său, să fie ca un pumn tranșit în obrazul Românilor! Asta însă nu o poți opri. Din ură trăește acest neam de când l'organizat (îndoit) pe el Moise, care l-a turnat, ca suc de viză, în învățăturile sale ura pentru toate neamurile neevrești. El nu ar fi trăit fără de asta. Și acum urăște și din ură trăește, numai noi, proștii de creștini, răspundem la ura lor cu: „Lava! să-racu, că și el ar trăi...”

2. Al doilea scop al adunării de bani fiind ridicarea unui monument lui Falik, aci gloma se îngroșe, și asta, dacă stăpânirile românești o vor suferi, — nu o va suferi poporul românesc!

Acel monument ar însemna: slăvirea tinerului evreu care a outezat a ataca pe un trimțel al stăpânirii țării, pe un pro-

profesor Universitar, și a-l lovit în cap pentru că și-a împletit slujba pe dreptate și n'a dat drumul spre porțile Universității la toată pleava de jidaniși cari nu aveau știința ce se cere pentru a trece arel preg.

A îngădel înălțarea unui moment anul asfel de pul de năpăcă, ar fi ca a primi printre „sărbătorile naționale” Purim-ul evreesc, care e tot așa o sărbătoare a unui atac tălhăresc a poporului evreesc asupra poporului moșnean al țării ce-l primește.

Asta una nu o va suferi neamul românesc! Și de o vor suferi guvernele din cari fac parte jidovitul Dori Popovici și avînd „stălp de partid” pe Maler Eber, — nu o vor suferi alții, în a căror pepturi bat alfel de inimii

NOUȚĂȚI

Conferințele „Extensiunii Universitare”, — la Orăștie.

„Extensiunea Universitară” se numește însoțirea de bună voie între ei, a mai multor Profesori universitarii dela Cluj, de a se duce din oraș în oraș prin Ardeal și Bănat, cu „Conferințe” (vorbiri îngrijite, întemelte pe cercetări și pe știință), desfășurând în fața lumii ce se va aduna, felurite lucruri nouă din știința cu care dăgșii se deprind. E un fel de ducere a Universității în mijlocul orașelor cari n'au norocul a avea o Universitate nici macar pe aproape. Conferințele le sîm mai ales iarna. Noi la Orăștie ne aducem cu plăcere aminte de Conferințele fluate în iarna trecută aici de 3 domii profesori universitari, între cari și mult regretatul V. Bogrea, cel care ne a fărmeccat pe toți prin graiul său curgător ca un sprinț și volu de munte și plin de minunate zămănări, cari îi prindeau în minte cele spuse, așa ca să nu le mai poți uita.

Cu plăcere aflăm, că două noi conferințe ni se vestesc la Orăștie: în 4 Decembrie va vorbi aici dl profesor S. Pușcariu despre „Romanitatea limbii noastre”, iar la 18 Decembrie dl prof. Ștefănescu-Goangă despre „Înțelesul și valoarea culturii”.

Și „Lira Sterlină”? Săptămîna trecută a fost mare ferebere între bancheri, căci — și Lira sterlină, banul de temelie al Angliei, a început a se clătina și a scădea! Lira n'a scăzut nici în timpul războiului. A cum scade, — ca urmare a grevelor urlașe și îndelungi a muncitorilor, asmuțai și ajutați de comunistii Rușiei.

Iar un evreu botezat D. mîneca trecuă, tinerul evreu Samuel Ofenberg din partea de oraș Pantellimon în București, a'a încreștinat, primind botezul în biserica din acea parte, avînd doi nași și servind doi preoți. Multe urlașe de lume umplea biserica și jurul ei, și mulți erau foarte îndușoși de vederea acestui lucru atât de rar. Tinerul Samuel a primit în botez numele Alexandru Constantin, după numele nașilor săi: Dna Alexan-

drina Marcalescu și Constantin Triandafil.

Cererea dreaptă a orbilor din războiu. Urmările cumplite ale războiului ne-au dat să avem atîta nenorociri, cari înainte erau oameni întregi, azi sunt sau fără un picior, sau fără o mîna, sau fără amîndouă, și să-și poarte viața ca o garcă foarte grea pentru ei, trezitoare de durere pentru cei din jurul lor. Dar nu este durere mai grea și viață mai amară, ca celor veniți acasă — orbi din războiu. Parcă toate le mai poți purta: și lipsa unei mîni și a unui picior, și cel puțin vezi pe cel din jurul tău stă de vorbă cu ei, și de s'nu fiede bune, îți îndușesc mult amarul vieții. Dar orbul cu ce să se mîngăie? El nu-și poate vedea copilul, nepotul, vecinul, frumusețea din jurul lui, — nimic! Iar de mai e și sărac, — la rămasă să lăce drumurile, purtat de alții, să se așeze la un pod, la un colț de stradă și să 'ntindă mîna, pe lângă care să audă cum trece atîta lume nepăsătoare...

Și au cerut orbi din războiu Ministerului Comunicațiilor (cel peste Căile Ferate), să le dea drept a călători pe căile ferate fără plată, că mai merg dintr'un oraș într'altul — la cerși... Și să dea aceasta puțință și în soșitorul lor.

Ministrul a pus pe cererea lor hotărîrea ce au a plăi numărul a 4 a parte din prețul bilețului, — așa cum plătesc soldații.

Acum se plîng acești mucealici ai cumplitei război, că dacă și ei, orbul, și însoșitorul său, plătește a patra parte, asta însumă la olată jamațate de bileț, ceea-ce nu e nici un ajutor pentru ei, căci cu scumpetea de azi a trenurilor, el nu adună atîta milă cât să plătească bilețul de tren, pentru sine și omul său. Prin asta el mai curînd a ajuns a fi un **adunător de milă pentru stat**, pentru căile lui ferate... Și-și arată nemulțumirea lor față cu aceasta hotărîre a Ministerului. Avem 550 de orbi din războiu. A le lăsa puțință să călătorească din oraș în oraș pentru a-și cerși mila obștei, ei cari n'ar fi cerșii, ci ar fi lucrătorii mal bucuros în viață, e o datorie a celor în drept, e o datorie noastră a tuturor!

Mal mult: Ministerul de războiu ar fi dator a-l înzestra pe acești orbi cu o tălăvă oficială înțarită de ei, pe care acela o poarte pe pept avînd scris pe ea: **Orb din războiu**, încât cei ce trec pe lângă el, să vadă că nu e un cerșetor de rînd, ci e un mucealic al luptei celei mari a neamului! Căci atunci și trecătorul cu inimă, n'ar mai trece așa ușor pe lângă dînsul, fără a-l ajuta.

Și dacă n'a vrut să le dea drum liber la amîndoi, și orbul și însoșitorul, — să l fi dat macar orbului, iar însoșitorului scăderea de 75 la sută.

Ministrul ar trebui să și schimbe hotărîrea sa aceasta.

O artistă Italiană, furată în tren la noi. Dna general Averescu cunoscînd în Italia pe o mare artistă, cântăreașă din harfă, instrument rar și foarte plăcut, a dat artistei prilej să cânte și în România în mai multe orașe. Joi, în săptămîna trecută artistă, dna Elvira Capatti, a dat concertul său de harfă în orașul Satu-mare. A doua zi după concert a plecat cu trenul însoțită de dna colonel Tuhaș. — În tren fiind singure într'un compartiment (despărțimînt) de va-

gon, s'au culcat și au adormit. Și se vede că n'au încalcat ușa. În geanta sa de mîna (punga ce o poartă doamnela în mîna pu-rîndu-și în ea lucruri mărunte de trebuință) dna Capatti își pu-sese învîlăite în o batistă, toate giuvaerele (auriturile, ca inele, cercei, și alte petri scumpe). Iar dna colonel Tuhaș avea cu sine în o „truză” (geamantan mîl-tel) lucrurile de călătorie și bl-juteriile (auriturile) sale.

Spre ziaă când s'au trezit, artistă vede cu spalmă că geanta ei, a cărei lăcușor îi avuzese înțărurat pe lângă mîna și pe care o ținea în mîna când a adormit, — nu mai e nicăiri! Dna Tuhaș că și trusa sa a zburat! Au dat alarma, s'au zbătut, au cercetat! Aș! Hoșii ca 'n palmă! Te miri la care stăfe s'au fost dat jos. Artistă chiar prin faptul că se culcase (înân-du și în mîna geanta, le-a arătat că trebuie să albă acolo lucruri de pret, pe care nu le lasă din mîna. Iar trusa dnei colonel a-remenea au dus'o ușor fiind miltică.

Artistă, — spune gazeta „Satu-Mare”, crede că hoșii au smê-șit-o cu leac „narcotic” (care te adoarme și amorțește de nu mai simți) căci când s'a trezit era așa de balmăcită de cap, că nu-și putea da seamă de loc nici că unde e...

Sunt pe trenuri bande de hoșii din cale afară primejdioși.

Jalnică poveste a doi copii. La fabrica de cherestea (joșgării) Jupânilor Berol și Davidovici din Peatra Neamț (Moldova) lucrau, printre mulți alții, și doi copii, Constantin Nemțiu și George Oprea. Părinții lor săraci i-au trimis și pe ei la lucru în joagăr, ca să câștîge și ei ceva cu muncă.

În 22 Nov. cei doi copii lucrînd aproape de o curea de transmisie care învărtea niște roți mari, Constantin Nemțiu e fost prins de curea și ridicat în sus. Atunci George Oprea vă-zîndu-și soțul în primejdie de moarte, a sărit să-l scape! A fost însă prins și el de curea, ridicat în sus pe latul roții, dus pîsă 'n pod apoi izbit jos de cement, zdrobindu-l pe amîndoi sărăcușii.

Vina fioroasă nenorociri nu sunt sărmanii copilași. În o fabrică unde e rîndulală, roțile sunt așa fel închise în gard ocrotitor, încât nici să vrei nu te poți da pe mîna ei să te prindă și să te omoare. „Fabrica” Jupânilor însă, se vede că nu știe de aceste îndatoriri de îngădire a roților, — de aceea toată răspunderea cade asupra stăpînitor fabricel.

Foc mare a bălăuit în comuna Pata, de lângă Cluj. Aars școala și vre-o cincis case cu tot ce era pe lângă ele. Focul a izbucnit în ceva șoproane ale părintelului Balint, și se bănește că a fost pus de ceva răuvoitori. Dar focul a lovit mai tare pe vecinii aproapești de curtea preoțului, care a scăpat numai cu ceva șoproane arse.

Jară foc mare între Jidani.

În 20 Nov. a izbucnit iară un foc mare între Jidani din Bacău (oraș plin de evrei ca hanurile cele rele de ploșnițe). S'a aprins fabrica frîșlor „Zoff”, și din ea a luat foc magazia de cereale (bucate) alui Aron Leopold, cea foarte aproape de locul unde s'a aprins magazia de scînduri. Focul a trecut și ia magazia de postavuri (vechi și putrede) Posmerțirer, tot evreiască.

Sunt pîrgebe de câteva milioane.

Știrile date dela legi ziarelor din București, spun, că la Bacău e bănuit negustorul de bucate Aron Loebel de a fi pus focul. L'a pus la vecinul, în lemne, dar foarte aproape, ca îndată să lăce foc și magazia de cereale alui Leopold. — Loebel a și fost arestat în comuna Șerbănești, unde se află.

O fi că nu-l lucru curat unde se lăcă stătea focul printre Jidani. El au văzut din focul de mai nalute dela Botoșani, că un pîrjol la ei înseamnă mal curînd o îmbogățire, decît o sărăcire. Se fac îndată colecte (adunare de daruri) pe țara întregă, se smulg ajutoare chiar din bisericile creștine, și se adune Dunăre de bani, cari împărții între ei, ei n'au „are”, ci au „înflorit” prin foc!

Aci un jidan a pus foc altui jidan. Și vor avea amîndoi folos: Cei ars va primi ajutor bun, cel ce a pus focul, a scăpat de „concurtența” acestuia și își poate vinde el mal bine cerealele (bucate) ce le are adunate! Că în temniță nu rămîne el, nu te temel

Deșteptare prin telefon.

Se știe că dacă ai „telefon” în casă (mașinărie cu ajutorul căreia poți vorbi ori unde în oraș sau în țară, cu alt om care are și el telefon), — cel ce vrea să-și vorbească, te chiamă la telefon prin sunarea unui clopoșel ce se află acolo lângă mașinăria de vorbit.

Acum ce i a venit în gînd unui albașii dela serviciul telefoanelor din Budapesta: să înștiințeze el pe cel cari au telefon

la casa lor, că atunci când vreau să plece noaptea undeva, ca să nu întârzie, el se îndatoroză a-l trezi prin telefon, sunîndu le clopoșelul pînă ce îl scoală. Și cel ce au telefoane la casă s'au bucurat și cu primii planii, plă-tind o taxă oarecare pentru slujba asta de trezitor. Și merge lucrul bine. Înștiințezi „Centrala” (adecă pe cel dela cancelaria și stația conducătoare a telefoanelor): „Să mă trezești la ora 2 și 10 minnte noaptea”. — și țanc la acel ceas îți zbîrnăie telefonul în casă pînă te scoli și l răspunzi că te-ai sculat!

Dar ce s'a întîmplat? Cutare cunoscut afurisit, un păcălci, dă de știre la telefon: Școala pe cutare și cutare la clasul unu, la doi, la trei... Și cel dela Centrală îl sculau pe acela prin larma telefonului și acela întreba: — Ce aveți cu mine? — Te-am sculat, că așa ai cerut! — Dar eu n'am cerut! Mergeți în foc!

Și fiindcă mulți afurisiți de acest fel, au păcălci pe oameni ce n'aveau de mers nicăiri, — acum s'a dat de știre, că cererile pentru trezire, nu se mai lău în samă decît dacă sunt date dela casa celui ce dorește a fi trezit.

Zvonuri deșarte.

Gazetele din Budapesta dau știrea, care stîrnește mirare mare, că contele ungar Băuffy, fost Ministru de Interne al Ungariei, care a fost de curînd în România, — întorcîndu-se la Budapesta, a lăsat să se strecoare vestea, că el de aceea a umblat prin România, că ar dori să ajungă la o legătură familiară între familia Domnitoare română și a Habsburgilor austriei. Că ar fi propus la București — căsătoria între Arhiducele Albrecht, pe care el ar avea de gînd să-l aducă pe Tronul Ungariei, cu Prințesa Iléana, fiica mai tineră a Măstărilor Lor Regele și Regina României. Și — spun foile maghiare — la București li s'a cerut, pentru a putea fi vorba de așa ceva, — să dea chezește că Arhiducele va fi ales Rege al Ungariei...

Pîn' aci știrea n'ar avea ea

Pentru toamnă și iarnă!

Atrag atenșunea on. public asupra magazinului meu de **manufactură** — bine asortat cu cele din urmă noutăți pentru sezonul de toamnă și iarnă, ca:

- Stofe pentru pardesuri bărbătești și de dame
- Stofe pentru paltoane bărbătești și de dame
- Stofe pentru costume bărbătești
- Stofe și catifele pentru dame
- Pluguri, Bibereturi, Carșkylari pentru paltoane
- Trusouri pentru mirese
- Tricotaje, flanelle, clorapi și mănuși
- Plapome gata și de comandă.

Articole țărănești:

- Postavuri în toate colorile
- Postav alb (Abă) pentru pantaloni
- Camgarn-uri pentru jachete
- Plușuri pentru jachete
- Cărpe de jenile
- Cărpe de pluș cu clucuri în toate colorile
- Cărpe de bercă cu jenile și mătasă
- Cărpe de păr cu clucuri
- Stofe de mătasă pentru șorțuri
- Șifonac, Zeflurii, Barchete, Teșături, — precum și
- Furniturile potrivite pentru confecșuni.

— Cu prețurile cele mai joase ale zilei. —

Vasile I. Vulcu
Sobeș (Alba).

prea mult de a face cu politica mare care privește țara și neamul. Ar fi vorba de o căsătorie cu un vltor „Rege”, așa cum celelalte 2 fiice a Măstărilor Lor s'au măritat după 2 Regi, fără ca acele căsătorii să tragă după ele urmări mai de seamă la politica țării.

La zvonul asta nouă însă, — e și o parte care privește țara întreagă și neamul. Politicianii maghiari ar dori ca această căsătorie să fie puntea de legătură pentru o mare trăsătură politică a lor: ar dori ca ea să apropie Ungaria de România așa fel, ca să se ajungă într-o zi, — nu prea îndepărtată, — la unirea celor 2 țări sub un singur Domnitor...

Asta ar duce tocmai la stările fostei Austro Ungaria, care având un singur domnitor, cu 2 Curți regale, stătea când la Viena, când la Budapesta, și Ungarii se avântau tot mai mult ca să albească cuvântul hotărâtor în treburile nu numai a jumătății lor de țară, — ci a împărăției întregi. Era o căsnicie pentru care nu pizmă nimeni pe împăratul dela Viena... Acum ar dori ei să facă din București o nouă Viena. O doresc asta mai ales ungurii ardeleni, cari, în astfel de împrejurări, ar avea răzimir în frații lor ajunși sub același coperiș cu ei.

B. ne înțeleg aceste visuri maghiare, visuri vor rămânea pe veci. Nu se va găsi cap de Română luminat și cu grijă pentru vltorul țării, care să lunge pe panta unei astfel de politici, care ar fi pentru liniștea țării un joc mereu pe ghiață...

Posta Redacției.

Cum nu trebuie să se scrie o adresă.

Un derisor a avea folie noastre de probă ne scrie să le trimitem, și ne dă adresa așa:

Ioan Muntean - Ofelia
Secaș - Timiș Ballinț

Acum poartă și ghicește de unde e dăruitorul? Noi știm că Ballinț e comună ce-și are posta sa proprie, așadar nu se poate ținea de posta Secaș. Secașul e comună ce-și are posta sa proprie, ne se poate ținea de posta Ballinț. De ce s'ate dară două nume de comune, fiecare avându-și posta sa, sau pe care o scoate trimițătorul ca sat fără postă și pe care postă a lui?

Așa neputând deslega ghicitorul adresei nelămurite, — nu i am putut trimite folie. — Rugăm de nou: Când scrii unei folii, dă adresa limpede de tot: satul din care ești și dacă acela n'are oficiu postal în sat, scrie și oficiul postal dela care ti via scrisorile, apoi județul. — Dacă comuna are posta sa, pe lângă numele ei se mai dă numai județul. Cu plasa sau cu alte oficii nu avem nimic.

Dnsle Alexander a Ștefan Bădări în Straja (Bucovina). Am primit 80 L., dar pe cuponul o vorbă că pentru ce trimiți banii? Nici scrisoare deosebită n'a venit. Scrie-ne pentru ce scop ai trimis banii?

— Cineva ne scrie că e numit Profesor la Școala de agricultură din Sănicolaul mare, — și-i trimitem foia acolo. Asta a scris o curat. Dar numele și l'a scris așa că numai dsa și cei ce-l cunosc scrisoarea pe din afară, pot ști cine e. Nici că uzde a avut foia până acum, de unde să fîem strămutarea, nu spune. Fiește — nu i am putut trimite foia la noua adresă.

Un binevdtor din Pecica, ne-a dat adresa unui celitor din com. „Clășca” plasa Bell, jud. B. hor, ca să i mergă foi de probă. Dar n'a însemnat posta comunei „Clășca”. Sub acest nume în catalogul comunelor nu aflăm nici o comună ca să vedem de ce postă se ține, — și așa n'am putut trimite folie dorite. Trimițătorul nu și-a scris numele, decât așa o înfloritură, din care nu putem ceta nimic, — și așa nici lui nu i-am putut scrie cerându-i adresa cea bună la care voia să trimitem fol. — De ce nu și-or fi scris omenii numele curat, ca să se poată ceta fără greșală?

CALENDARUL NAȚIONAL

al „FOII INTERESANTE”, pe 1927.

este gata, și s'a început trimiterea lui celor ce l'au cerut.

Are, pe lângă partea calendaristică, toate datele și îndrumările ce le așteaptă cetitorul dela un Calendar: Posta, Telegraful, Telefonul, Scala timbrelor, Sărbătorile naționale; Mersul vremii și Povește economice la fiecare lună, — și celelalte.

Ilustrații (chipuri) are pe cari nu le găsești aiurea: Chipul *Căminului Cultural dela Iași* atăta cât era lucrat la 1 Octombrie 1926: zidite 3 etaje (al 3 lea rând peste cel de jos). E o bucurie a-l vedea. Ziditorii lui, vrednicii studenți muncitori, se văd prin ferestri și pe zidurile în lucrare! Un chip al acestei „Case a nădejților noastre”, împodobește învâltitoarea Calendarului, altul, mai mare, în lăuntru.

Aduce apoi fotografiile (chipurile) celor 10 *deputați ai Ligii Apărării Naționale Creștine*, întâia ceată a acestor luptători creștini, care a străbătut în Parlament, în frunte cu Steagul Nou ridicat de „Ligă”, ca însoțirea celor ce vor să vadă aici o Țară Românească cu adevărat a Românilor, și nu ca azi mai mult a străinilor, mai ales a Jidanilor.

Încolo felurite vederi din țară și din lumea mare, — apoi cetiri alese, peșzii, schițe, nuvele, peporale ș. a.

Cam se vinde Calendarul?

1 Calendar singur: cu 16 Lei.

Trimise pe postă, franco-recomandat, fiind azi plata la postă mult scumpită față de trecut, calendarele se trimit cu următoarele prețuri:

1 până la 5 exemplare, cu 20 Lei unul.

Dela 6—10 cu 15 Lei unul.

Dela 10 în sus, cu 12 Lei 50 bani unul, și peste prețul tuturor laolaltă socotit, se adaugă 6 Lei taxa de postă recomandată. (Așadar pentru 10 exemplare trimiți 125 Lei și 6 Lei recomandarea, de tot 131 Lei; — pentru 20 exemplare 256 Lei, și așa mai departe).

Toate se dau la postă recomandată, adică asigurate că nu se vor perde pe postă și că ajung negreșit la mâna celui în drept.

Se trimit de aici în șirul în care vin cererile.

Fără bani înainte veniți, nu se trimit. — Numai abonaților noștri vechi, cari au foaia de ani de zile și au plătit-o cinstit, le trimitem, la cerere, câte 10—15 ex. pe cari să le plătească după vânzare, — oprindu-și 3 Lei la fiecare exemplar vândut, pentru oseneala lor. — Le vând cu 16 Lei unul.

A se trimite bani și cereri la:

Admin. „Libertatea”
Orăștie (jud. Hunedoara).

(0) 4 -

Au sosit mărfurile de Crăciun!

Mare depozit de ghete de zăpadă și de galoși în toate mărimile și de toate prețurile și blăniță de iepure de Congo, pentru șoșoni.

Toate ghetele de piele se vând cu preț scăzut foarte, — fără concurență!

Mare depozit de ghete de piele pentru domni și dame, precum și gâți reticule, cu prețurile cele mai ieșe.

Toate părțile necesare pentru ghete negre și colorate, în soiuri de piele indigonă și stroină, — precum și material de tălpi clasa întâi, — cu prețuri solide de zi.

Ghete de zăpadă și galoși purtați, se primesc spre reparare și se repară iofin și fără greș, în:

Depozitul de piele și de Ghete de fabrică:

RUDOLF KOOTZ, Orăștie.

(933) 1-5

Se caută moștenitorii

lui Nicolae Gîgoroi, de fal din Orăștie, dus la America — care a răposat de cerând în Warren, Ohio. Rădele mai e-propale să ne trimiță la redacție adresa lor spre a o trimite la America pentru a se arăta cine are dreptul de moștenire a lucrurilor rămase după num. lui. (925) 1-3

Mașină de îmblățit

fabricat Hoffer-Schranz, de 8 H. P., folosită puțin, în stare foarte bună, — e de vânzare. Adresa o dă Redacția fol. (929) 1-2

Bucătăreasă,

servitoare, vizitii. (927) 1-2

La Școala de Agricultură din Geoagiul-de-jos (j. Huned.) se caută un *bucătar* sau *bucătăreasă* și una *servitoare*, pentru bucătăria elevilor, precum și un *vizitii* (cocșiu) la cai de lux. Condițiunile de plată se stabilesc la Direcțiunea școlii.

Arendare de mori.

Corporațiunea grănițerească a foștilor nobili din Dobra, cu ziua de 1 Ian. 1927, dă în arandă morăe sale numite „Moră de pătără” și „Moră din Jos”, pe o durată de 3 ani consecutivi, prin licitație publică, care va avea loc la 28 Novembre 1926, ora 2 p. m.

Condițiunile și informațiunile se pot cere ori-când dela acest birou. (926) 1-1

Dobra, la 14 Nov. 1926.

I. Mastelja, A. Nistor, com. președinte. secretar.

Ucenic

care să aibă cel puțin 4 clase de școală primară, dar va fi preferit (primit mai întâi) unul cu clasă de Liceu, — se primește în prăvălia subscrișului. Primește toate celea.

Const. Luțai, com. D. B. aștia, p. Gurahont (928) 1-2 (jud. Arad).

O casă cu drept de căm.

ciună, se vinde din mână liberă. Chiar în anul acesta s'au început tăietari în pădurile expropriate de acea comună și lemnele nu se pot transporta decât prin acea comună; E puțin și condiția că cu bonurile date de firmă, nu se poate cumpăra nimic dintr'altă parte decât dela acea casă. Ală cișmă în comună nu este! Se vinde din cauza că proprietarul e bătrân. Informașuni mai detaliate se pot da de: Bucur Oprean la Ciopca, p. Hoșeg (100) 1-6

Moară de vânzare.

Se aduce la cunoștință, că *Moara țărănească* din comuna Turdaș (lângă Orăștie) cu motor de 20 HP sistem Pleva E, mănăat cu petrol, situată între 3 comune, este de vânzare. E la buna funcțiune; se poate vedea zilnic în lucrare. Doritorii se vor adresa la fața locului sau subscrișului.

Se vede pentru neînșelăgare între cel doi tovarăși.

Samolles Nicolae (931) 1-3 Turdaș, p. Orăștie.

Casă de vânzare.

Casa Nr. 8 d. la st. M. h. C. gălcăneanu (Grădizerilor), având curte, grădină, g. așd, sură, e de vânzare. Se primește și schimbul cu altă casă, plăindu-se numai diferența de preț. Informașuni la casă, la proprietarul:

(0) 2-2 Tema Inieșca.

De vânzare: 1 jugăr și jumătele loca-

rător, aflător la intrăterea hotelurilor Orăștiei și al Remosului (la „Halm”, lângă moșia Amleher). Vinde din mână liberă:

(913) 3-3 Petru Suba, strada General Drăgălina (fost Cămpului), 25, Orăștie.

Potrii de moară

franzuzești, legate din bucăți, pentru mori cu aburi, gaz sugativ, etc. și pentru mori de apă dintr'o bucată, se capătă cu preț moderat și plățibile și în rate, la Depozitul de lemne de construcții, țigă etc. al subscrișului:

Teodor Vulpe, Orăștie (j. Hunedoara) Telefon: Depozit Nr. 30 Locuință, 29 (916) 3-6

De vânzare (832) 9-

în Orăștie: o casa la piață, constătoare din vreo

16 camere de locuit,

apoi grajduri bune pentru 15-20 capete de vite, lemării spațioase, cotrațe mari pentru porci, gură mare pentru cară, cărțe și fântă în curte. Casa este cu etaj, cu 2 locașeri de prăvălie sub ea, cu front la pișt și situată în colț a trei străzi, cu două intrări. Curtea e depărțită prin o curte mare economică. Podurile locuințelor și lemăriilor sunt anume pregătite pentru pătrărea mai multor vagoare de bucată. Sub locuințe se așază pivnițe mari și bine construite. Curtea, parte e asfaltată, parte pardosită cu piatră. Casa e în bună situație, se vând din mână liberă, fără nici o sarcină pe ea.

Informașuni se pot lua dela proprietarul casei din Piața Regina Maria, Nr. 39, din Orăștie.

Bolnavii de **Betia** PLĂMANI astmaticii bolnavii de pept scrofuloși anemici sâracl de sânge slăbiți

Cine vooște a scăpa de patima aceasta uricioasă, să întrebuințeze „Antibetialul Vărtos”, acutit legal, preparat de mult încercat, care desguștă beșivul de beuturi spirțuoase. Fără fără gust, se poate da pătmașului fără știră ea. Mii și mii de scrisori de recunoștință. 2 flacoane 300 lei prin ramburs.

— Spese postale și ambalaj în regle proprie. —

Farmacia la „VULTURUL ALB” Nr. 33, Lugoj, Banat